

MLADOST

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. □ Celoletna naročnina znaša 2 K, posamezne številke po 10 vin. □ □ □ □ □
Uredništvo: Fr. Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna). □ □ □ □ □
Upravništvo: Lud. Tomažič, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 3.

V Ljubljani, dne 12. februarja 1910.

Letnik III.

Narodnost brez vere in ljudstva.

Nobene reči liberalci bolj ne opletajo kakor narodnost. Ampak kadar naši protikatoliški liberalci o kakšni reči veliko govorijo in se zanjo hudo poganjajo, je vedno sumljiva. Liberalci se nam v takem slučaju zdijo kakor trojanski konj, ki je bil nazunaj videti pohleven, v trebuhu pa je skrival vojake s sulicami in pšicami. »Bojim se liberalcev, kadar narodu prinašajo darove«, smemo upravičeno reči, saj jih skozinskozi poznamo. Tako je tudi z njihovo »narodno idejo«. Mi pa, ki smo slovenski ljudski mladini postavili za življenjsko nalogo, da povsod terja in ustvarja jasnost, bomo zato o tej stvari zopet brez ovinkov povedali svojo misel.

Narodnost je nesmisel brez vere in brez ljubezni do ljudstva, brez demokracije v najplemenitejšem pomenu besede. Če ne katoliška, pa morajo saj krščanska načela tvoriti temelj za narodno misel; pri nas Slovincih, ki smo krščanstvo sprejeli od edine prave katoliške cerkve, pride seveda v poštev samo katoliško veroizpovedovanje. Narodnost je namreč brez vere in ljudstva prazen pojem, beseda brez prave vsebine, fraza brez pomena, ki ščegeta samo uho, a srce in možgane pusti prazne. Za narod delati se namreč ne pravi ljudi samo učiti slovenskega jezika in jim vbijati v trdo glavo, da so od slovenske matere rojeni in da morajo zato vzbujati v sebi temu dejstvu primerna čustva. Ni zadosti, napraviti iz naših ljudi samo Slovence, marveč **cele ljudi se mora iz njih narediti!** To je, česar vi liberalci, ne umejete. Narodna vzgoja terja za predpogoj versko vzgojo. Ti slovenski kmečki očaneč in ti kmečka mati v hribih, spoštuj svojo govorico in domače navade kakor spoštuješ cerkev in molitev, ki te dviga in vzdržuje v tvojih velikih srčnih bojih in telesnih nadlogah! Ti kmečki deček, spoštuj predvsem svojega očeta in svojo mater kakor ti Bog zapoveduje, potem boš šele pravi narodnjak. Ljubi svoj dom in kmečka izba, v kateri je tekla tvoja zibelka, naj bo za tvoje oči lepša in tvojemu srečanju ljubša kakor kraljevska palača. Ti fant, ljubi Izveličarja, ki je na križu trpel za svoj

narod in molil zanj, čeprav ga je križal, ljubi Jezusa, ki je tik pred svojo smrtjo tolažil svoje rojakinje, jeruzalemske žene. Od njega se uči žrtev, od njega se uči duha nesebičnosti in ognja gorečnosti, kar je tako potrebno za narodno delo! Ti dekle pa se vtopi v lepoto prečiste Device, da boš živo se zavedala in čutila, da mora v lepem telesu prebivati tudi lepa duša, kajti le npravno krepak rod bo mogel koristiti narodu in ga dvigniti do visoke stopnje. Le bogoveren narod izvojuje zmage, le s križem v roki se more tujstvu zabraniti vstop v domačo deželo. Zgodovina nam kaže jasno in neoporečno in nujno kakor železen zakon, da ni noben narod in naj je bil še tako majhen, podlegel, če se je zoper drugorodce oborožil s ščitom katoliške vere. Zadnjič smo brali v glasilu slovenskih socialnodemokratskih razumnikov, »Naših Zapiskih«, članek, ki nas je srčno zadovoljil, ker pove odkrito resnico, da slovenski kmet in delavec nimata nič dragocenejšega v svojem življenju, kakor svoje krščansko versko čustvo in prepričanje, ki se z nobeno rečjo ne dá nadomestiti. Saj je tudi naravno. Vera v Boga, ki je izvor in obseg vse resnice, dobrote in lepote, vera v vladu duše in duševnosti nad tvarjo, v umno previdnost, ki ravna celo en sam pešček v morju k svojemu smotru, vera v posmrtnost in onostransko življenje s poveljanimi telesi in od božje ljubezni ožarjenimi dušami, vera v lepoto, ki jo je vsemodri Bog razlil v človeška srca — vse to mora človeka vneti in obvladati tako, da ima za druga čustva v svojih prsah komaj še kaj prostora. Ali pa vera v božje usmiljenje! Kako dvigne dušo iz najgloblje propalosti do popolnosti, kako človek sedemkrat sedemdesetkrat pade, a mu Gospod odpusti in s svojo milostjo topi ledeno skorjo okoli njegovega srca! Prav ta vera pa vzdržuje v našem ljudstvu vse to, kar narodnost imenujemo: v prvi vrsti n r a v n o k r e p o s t našega ljudstva, brez katere je narodnost puhla čenča. **Ne rabimo ne v osrčju ne na meji Slovencev, ki so samo Slovenci, ampak rabimo slovenskih značajev!** Značaj pa ne more biti, kdor ni veren, kdor se ni navzel samopremagovanja in požrtvovalnosti pri virih krščanstva.

Kaj pa liberalno narodno delo? Tako je, kakršni so liberalci. Na vero narodnosti prav gotovo ne zidajo, sploh ne na nobeno organizacijo v ljudstvu, ker nimajo ne vere ne organizacij. Tako delo pa je prazno delo, pridobi se z njim kvečjem nekaj za splošnost brezpomembnih drobcev. Narodno je treba delati na celi črti na vseh poljih: treba je gojiti nabožnost po organizacijah, treba ljudstvo okrepljati gospodarsko, treba ga vežbati politično in izobraževati tudi v vseh drugih ozirih. Potem bo narod samposebi naroden in bo naroden tudi vsak posameznik.

Potem pa je še nekaj treba, kar naravno sledi iz vsega, kar smo dozdaj povedali, treba je **ljudstvo spoštovati in ljubiti**. Tega pa liberalizem ni znal in tudi nikoli ne bo znal, ker Boga ne ljubi in ker povrh tega ljudstvo smatra za menjvredno. Značilno je, da liberalci dosledno govore le o narodu in narodnosti in nikoli o ljudstvu in ljudskosti. To ima globok vzrok. Ljudstva, tega, kar pod tem imenom umevamo, nočejo poznati, zato se skrivajo za »narodom«. In vendar je narod in narodnost brez ljudstva abotnost. Če hočemo narodno misel gojiti in visoko razviti, moramo v prvi vrsti delati, da se dvigne l j u d s t v o, da se dvigne zlasti kmečka in delavska plast in se izboljša njeno gmotno stanje in socialno stališče. Brez ljudstva je narod slabo zakrpana podrtija. Povzdiga ljudstva pa ni mogoča brez globoke ljubezni do njega, ljubezni, ki sloni na spoštovanju. Vse ljudstvo je nekaka podoba božja, nekaj čudovito veličastnega in lepega, ljudstvo je naša velika mati, v ljudstvu počiva neizčrpna sila, v ljudstvu je brezdno dobrote, v ljudstvu je tudi moč za posameznika. In slovensko ljudstvo! Tako je spoštljivo in orjaško v svoji bogoljubnosti, v svojem trpljenju in v svoji življenjski moči, pa po svoji lepoteželjnosti in svoji žeji po pravici, da mora človek pred njim kloniti glavo bolj kakor pred vsemi kralji tega sveta. Tolikega spoštovanja in tolike ljubezni do ljudstva je torej treba, liberalci pa hočejo narodno delati z zaničevanjem do tega ljudstva in z omalovaževanjem njegovih vzorov in v tisočletni zgodovini utrjenih nazorov! **Saj je ljudstvo bolj narodno kakor ti, ki ga hočejo narodnosti učiti!** Ali so se narodu izneverili kmečki očetje in kmečke matere v Slovenskih Goricah in v Ziljski dolini ali so se pa izneverili poliberaljeni meščani, tržani, štacunarji, oštirji in oderuhi? Prej je prišel liberalizem med ljudstvo — liberalizem v verskem oziru s svojo brezbriznostjo, liberalizem v gospodarskem s svojim konkurenčnim bojem, ki je malega človeka uničil, obogatil pa podjetnika, prekupca in mešetarja — in potem je prišlo za njim raznarodenje! Zato so pa tudi naši narodni

prvoboritelji, Einspieler, Slomšek in Bleiweiss, polagali toliko važnost na to, da se med Slovence ne useli plitvo svobodomiselstvo. Zdaj pa se prav ti svobodomiselci ustijo, da bodo narod rešili! Najprej rešite sebe, siromaki! Utrdite narodno čustvo poprej v vas, in sicer morate eno roko podati Bogu, drugo pa ljudstvu in potem šele se vam bo srce vnelo v pravi domovinski ljubezni.

Liberalci imajo svojo Ciril Metodovo družbo. Mi liberalce že uvodoma opozarjamo, da bi bilo brez vsakega haska, če bi se razburjali zaradi tega, ker jim hočemo v tem oziru natočiti, kar se nas tiče, čisto vino. Liberalci naj bodo prepričani, da nimajo večjih prijateljev kakor smo mi, ker jim vsikdar povemo čisto resnico in jim vse svoje karte pokažemo: mi noža ne skrivamo za hrbtom! S tem najbolj poskrbimo za to, da liberalci ne izumró in da je vedno nov in neprestan boj med nami. Torej mi povejmo brez obotavljanja, da smo ta članek spisali za našo fantovsko organizacijo zato, da našim odsekom in njihovim voditeljem damo v roke orožje zoper cirilmetodovske podružnice po deželi. Le mirno nas poslušajte, pa boste sami izprevideli, da imamo prav do zadnje pičice. Ciril Metodova družba ima šole, zlasti na meji. V teh se deca versko podučuje in se jo tudi drugače ne odtujaže domačim tradicijam in nazorom, s katerimi slovensko ljudstvo narodno stoji in pade. Kar se pa vzdrževanja teh šol tiče, so liberalci sami krivi, če pade popolnoma na njihova ramena. Oni so vrgli somišljenike S. L. S. iz vodstva in s tem prevzeli nase vso odgovornost in vso skrb za svoje narodne naprave. Kar se torej šol tiče, se more reči le to, da jih katoliško-naroden Slovenec ni dolžan podpirati, ker nima jamstva in kontrole, kako vsa stvar teče. Strožja pa je stvar v drugem oziru; katoliško-naroden Slovenec ne sme vstopati v cirilmetodovske organizacije, takozvane podružnice, ker se tu ne gre samo za podporo, ampak za poseben način, kako se ta podpora organizira. Ta način pa je tak, da podpira obenem in v prvi vrsti liberalizem, kar liberalci resno ne morejo utajiti. Podružnice vodijo samo naši nasprotniki, predava se v njih v liberalnem zmislu, vse priredbe pa imajo namen, zbrati liberalce, kar jih je v vsakem kraju, in jih organizirati.

Iz tega pa sledi še več. Sledi, da se moramo zoper podružnice bojevati in sicer nič menj ostro kakor zoper ostale liberalne naprave — da — celo še bolj brezobzirno, odločno in neprizanesljivo, to pa zato, da se novi liberalni plevel že v kali poruje. Liberalci bi se morali iz nas krvavo norčevati, če bi tega ne storili, saj je podružniška cirilmetodarija nam naravnost v srce name-

njena! Podpore gredo pač za narodne šole, o tem kot pošteni ljudje, ki nikomur nič ne podtikamo, niti najmenj ne dvomimo, toda liberalni duh se čezdaljebolj zajeda po teh in okoli teh organizacij, in tako se dobro sproti popolnoma uničuje, ker liberalni duh je protinaroden. Kar se pa tiče načina tega boja, velja sledeče: V prvi vrsti moramo gledati na to, da se ne bo noben naš somišljenik dal vjeti v liberalne mreže, potem pa treba v naših organizacijah pojasnjevati pravo narodno delo in kako je liberalizem za tako delo po svojem protiverskem in protiljudskem bistvu popolnoma nezmožen. Zlasti je treba pokazati, kako se je slovenski narod — zlasti tudi na mejah — narodno dvignil šele, ko je prišla na vrh k a t o l i š k o - n a r o d n a struja in kako je narodno stal na najnižjem nivoju prav takrat, ko so na Slovenskem gospodovali liberalci, zvezani z nemškim liberalnim veleposestvom, kar je bilo in je čisto dosledno in drugače tudi biti ne more. Politična zgodovina Slovencev v zadnjih letih in dogodki najnovejših dni podajajo za to neizčrpno gradivo. Orlovski odseki bodo v tem oziru prvi in najpri svojih sestankih in pri svoji zasebni agitaciji delajo v tem smislu in tako zastavijo pot vtihotapljanju liberalizma po cirilmetodovskih podružnicah. Zlasti na Dolenjskem se liberalizem zadnji čas zopet osredotočuje v podružnicah, ki se s sumljivo naglico ustanovljajo. Zato mora tam, kjer imajo Orla, slednji podružnici posvetiti vso pozornost in predvsem mladino poučiti in vzgajati, da se jih bo ogibala in jim v vsakem oziru nasprotovala; kjer pa na Dolenjskem Orla še nimajo, naj ga ustanove, da ne bodo liberalci vso mladino pobrali. Marsikdo tam doli na Dolenjskem, ki je nasproti tem liberalnim organizacijam prizanesljiv, na naših pa, zlasti na Orlu, zapazi vsako dlako, se bo še bridko kesal, da je pomen Orla omalovaževal. To govorimo, ko je še zadosti zgodaj . . .

Zdaj pa moramo nekoliko izpregovoriti še o neki stvari, ki je pri tej reči pravzaprav najbolj važna. Je neka struja med Slovenci, ki s cirilmetodarijo nima naravnost liberalnih namenov, ampak nekaj neskončno slabšega, hočejo namreč, da bi slovensko ljudstvo potom cirilmetodarstva omrzelo za svoje verske in socialne težnje, se poplitvilo, postalo polovičarsko, brez barve in mlačno, pod pretvezo seveda, da kdor hoče biti naroden, mora prenehati biti tako liberallec kakor »klerikalec«. To strujo zastopajo zlasti Tržačani, imajo pa tudi pri nas več skrivnih somišljenikov.

Bratje Orli! že večkrat smo povdarjali, da je to mišljenje velikobolj nevarno kakor odkrito brezboštvo in tajejanje numrjočnosti duše ter zveličanja po Jezusu Kristusu! Velikobolj nevarno! Ti polovičarji hočejo ubiti

vse značaje, bi radi, da bi vsi enako plitvo mislili, bi hoteli, da bi se misli Slovence gibale le okoli ene same točke, hočejo zadušiti v človeški duši tisto najgloblje in najvišje hrepenenje, ki ga ima: žejo po Bogu in njegovih vzorih! Če bi zavladata ta mrtva vera med nami, bi ne bili kakor jelen, ki po besedah Duhá Svetega, poželi po studencu, da se napoji kristalne vode, ki daje moč za večnost, marveč bi bili kakor krt, ki je zadovoljen s kratkim rovom v zemlji. O, le imej vero, pravijo, pa ne daj ji v duši prostora na vse strani, ampak le ograjen kotiček, da te ne bo preveč razgrela in da te nebeški plamen ja ne opali! Daj vsem in vsaki reči prav ali saj deloma prav, skušaj vse poravnati in tako mislijo ti majhni ljudje, da bodo napravili most čez brezdno, ki loči bogatina v peklju od Lazara, ki počiva v višavah v Abrahovem naročju! Vero hočejo združiti z nevero, ogenj z vodo, nebeške žarke s svetlikanjem kresnic!

Tem ljudem povejte, Orli, tako-le z besedami razodetja apostola Janeza, ki jih tudi veliki ljubitelj ljudstva in kristjan z dušo in telesom, veleum, ruski pisatelj Fedor Mihajlovič Dostojevskij, v podobni zvezi navaja v svojem mojstrskem delu »Bjesi«:

Mislite, da ste že vse in popolni, če ste samo narodni, drugega pa nič. Kako pa je Gospod razodel apostolu Janezu v skrivni knjigi?: »Voditelj kristjanov v Laodiceji naznani sledeče: Poznam tvoje mišljenje in tvoja dela in dobro vem, da nisi ne gorak ne mrzel. O da bi bil ali topel ali hladen! Toda ker si le mlačen in ne gorak, ne mrzel, te bom iz svojih ust izpljunil. Praviš: Sem bogat in zadovoljen in ničesar ne rabim, pa ne veš, da si siromak, pomilovanja vreden, slep in gol. Zato ti svetujem: kupi od mene zlata, očiščenega v ognju, da boš v resnici bogat, obleči belo oblačilo in pomaži svoje oči, da boš izpregledal. Postani goreč in se izpreobrni!«

Tudi mi vam kličemo polovičarjem: Kupite si zlata za vašega duhá in ognja za vaše srce in pomažite svoje oči, da boste izpregledali!

Za okrožja.

Vedno naraščajoče število naših odsekov je pokazalo, kako potrebno je bilo, da so se ustanovila okrožja. Okrožja imajo tisto nalogo v malem, kot jo ima predsedstvo Z. O. v velikem. Naj podamo v sledečem nekaj točk iz te naloge:

Občni zbori. Sedaj je čas za redne občne zборе pri odsekih. Okrožno predsedstvo in vaditeljski zbor imata to dolžnost, da pazita, da se občni zbori redno izvrše in da sprejmeta naznanje poročila o teh občnih zborih. Ako bi bil v kakem okrožju zane-

marjen odsek, ki ne bi hotel vsled brezbriznosti sklicati občnega zbora, je dolžnost okrožnega predsedstva, da vzbudi občni zbor, pošlje nanj svoje zastopnike in ukrene potrebno glede bodočnosti odseka. Pri prihodnji okrožni seji naj se potem sklepa, kaj je s takim odsekom narediti in naj se sklepe naznani predsedstvu Z. O. v Ljubljani. Sploh pa priporočamo, da pošlje predsedstvo okrožij na vsak odsekov občni zbor svojega zastopnika.

Revizije. Kakor je lansko leto izvršilo predsedstvo Z. O. samo po svojih članih pri mnogih odsekih revizije, tako je sedaj naloga okrožnega predsedstva in vaditeljskega zbora, da izvrši organizatorične in tehnične revizije pri vseh v njegov krog spadajočih odsekih. O revizijah naj se napravi zapisnik in naj se pri sejah predsedstva in vaditeljskega zbora poroča o izvršenih revizijah. O teh sejah naj se napravi natančen zapisnik, iz katerega bo potem predsedstvo Z. O. razvidelo uspehe ali neuspehe.

Novi odseki. Ako se hoče v kakem kraju, ki spada v področje že obstoječega okrožja ustanoviti nov telovadni odsek, se sme to storiti samo z vednostjo osrednjega predsedstva Z. O. v Ljubljani. To predsedstvo sklepa tudi v svoji seji, kam se novo ustanovljeni odsek prideli.

Tečaj. Sedaj je čas za nje! Naj skrbe okrožja, da jih prirede. Tozadevne sklepe naj nemudoma sporoče predsedstvu Z. O., da se vé ravnati glede predavateljev. Sicer pa je že precej okrožij že sklicalo večdnevne tečaje, kar priča o velikem napredku v naši organizaciji.

Občni zbor okrožij. Tudi okrožja morajo imeti svoje občne zборе. Najbolje bo, da naredimo tako, da se izvrše sedaj občni zbori odsekov in revizije pri njih, v mesecu marcu pa naj se vrše občni zbori okrožij.

Sestanek okrožnih predsednikov in vaditeljev. Ta naj se vrši po končanih občnih zbora okrožij koncem meseca marca ali začetkom aprila kje v kakem podeželskem mestu. Na tem sestanku naj se začrta načrt za pomladansko in poletno delo.

Referenta predsedstva Z. O. za okrožja sta brata I. Podlesnik za organizatorične in V. Jeločnik za tehnične zadeve. Vendar naj se tozadevni dopisi ne pošiljajo njima, temveč vse na predsedstvo Z. O.

Kar se sestanka okrožnih predsednikov in načelnikov tiče, polagamo nanj veliko važnost, ker bo v marsikaterem oziru še pomembnejši kakor je bil občni zbor. Imamo se zelo veliko pomeniti in natančno določiti obseg avtonomije okrožij. Zazdaj izmed drugih stvari omenjamo samo dve: naraščaj in »Mladost«. Naraščaja imajo nasprotniki veliko več kakor mi, se-

veda večjidel zato, ker jim gredo liberalni učitelji zelo na roko. Bilo bi dobro na sestanku okrožnih vaditeljev izvedeti, kako je v tem oziru pri posameznih odsekih. Kar pa zadeva »Mladost«, se je letos od strani odsekov zanj malo agitiralo, kajti od razposlanih 99 naročilnih pol se jih je upravništvu poslalo samo šele 25 nazaj. Ostali odseki naj pole kmalu vrnejo, da se stvar uredi. Okrožja naj odsekom zabičijo, da je »Mladost« na š e g l a s i l o in da je naša dolžnost, da jo širimo.

Bilo bi jako priporočati, da posamezna okrožja za sestanek pripravijo natančne referate o vseh posameznih organizacijskih, izobraževalnih in tehničnih panogah svojega delovanja, oziroma delovanja odsekov, ki jim pripadajo. Sicer pa bo Z. O. poslala okrožjem tozadevna navodila.

Devica Marija v Polju.

Okrožje. Sejo smo imeli 16. prosinca v Dolu. Iz Sostrega se je udeležilo veliko bratov. Priredili so popoldne tudi igro s petjem. Orel v Dolu se je po tej seji nekoliko poživljal. Izvolil se je odbor Orla in sicer se je osnoval po pravilih Zveze Orla. Sprejel se je tudi v okrožje nov odsek Zadobrova, ki se je ustanovil dne 9. prosinca t. l. Na sv. Jožefa dan ima naše okrožje skupno sveto obhajilo. Sklenilo se je tudi, da se priredi takrat dvadnevni mladeniški tečaj, t. j. na 19. in 20. marca v »Društvenem domu« pri D. M. v Polju. Konec meseca maja pa se namerava prirediti okrožna telovadba v D. M. v Polju. Naj se telovadci dobro vadijo zanj. Bratje, le pogumno naprej po poti, ki nam je začrtana. Na zdar! To poročilo nam je poslalo devicemarijapolsko okrožje samo.

Dev. Mar. v Polju. Pri nas sedaj prav pridno telovadimo. K vajah prihajajo člani zadobrovskega in sostrskega Orla. Po telovadbi pa imamo kratke mladeniške sestanke, kjer nam br. Prijatelj vedno kaj zanimivega pove. Sedaj se fantje pripravljajo za igro »Garcia Moreno«, katero uprizorijo v postu enkrat. Naročili smo si tudi kozo iz Prage, ki bo že kmalu tukaj. Sedaj se delajo priprave za mladeniški tečaj. Zeleti bi bilo, da bi še več fantov pristopilo v našo organizacijo. Kakor se čuje, bomo dobili v kratkem tudi Sokole na Vevčem. No, pa teh se prav nič ne bojimo, saj po ustanovitvi bo tako zopet kmalu zaspal, če se bo sploh ustanovil. Na zdar!

Zadobrova. Dan 9. prosinca je bil za našo sososko pomenljiv dan. Proti četrti uri so prikorakali v Zadobrovo v kroju bratje iz Sostrega in Polja, na čelu jim Zvezni načelnik br. Jeločnik in br. Zajc. V gostilni pri Kajžarju se je zbralo veliko fantov in mož. Br. Jeločnik nam je lepo razložil pomen Orla, vzpodbujal fante k pristopu, in ko je še predsednik iz D. M. v Polju goreče obrazložil, zakaj se snuje tu Orel, se je pričelo z vpisovanjem članov. Vpisalo se jih je 27. Takoj prihodnji teden pa smo si izvolili odbor, in sicer sledeče: predsednik Ivan Mihelčič, podpredsednik Fran Avšič, tajnik Fran Zajc, blagajnik Egidij Rome, odborniki Vodiškar Pavel, Vidic Josip, Černe Ivan. Za načelnika pa Fran Zajc. Orel je odsek izobraževalnega društva pri D. M. v Polju. Poslovnike smo sprejeli od bratskega odseka v D. M. v Polju. Sedaj še nimamo svojega prostora za telovadbo, a upamo, da ga bomo tekom časa še dobili. Sedaj hodimo v D. M. v Polju k telovadbi. Članov imamo že sedaj 48. Tudi krojev si bomo še nabavali kljub nasprotnikovim psovkam in spletkam. Drugič kaj več. Na zdar!

Idrija.

Idrija. Dne 23. prosinca je priredil idrijski Orel veselico združeno z javno telovadbo v dvorani hotela Didič. Odbor je ugibal, kako prirediti veselico, ki bi nudila občinstvu neprisljano zabavo. Ker se od Božiča naprej vršijo skoraj vsako nedeljo veselice s predstavami, kakor je že v navadi, baš zato je sklenil odbor prirediti mesto igre javno telovadbo, ki bi prvič nudila članom dovolj zabave, drugič pa med našimi vrlimi podpornimi člani, katerih častno število dosega 130, poživila misel za naše ideale in jih navdušila, da bi začeli z nami vred delovati v naši mladi organizaciji.

Pri javni telovadbi je nastopilo radi pomanjkanja prostora samo 12 telovadcev. Po kratkem pohodu so proizvajali pod vodstvom brata okrožnega načelnika najnovejše proste vaje, katere so bile dovršeno izvedene; le na nekatere gibe bi bilo želeli, da se polaga v prihodnje večjo pozornost. Po prostih vajah postavijo z neko izurjeno hitrostjo orodje, najprvo drog, nato bradljo. Občinstvo je sledilo z velikim zanimanjem gibčnim telovadcem na drogu kakor tudi na bradlji, kjer so izvajali jako težke kolebne in tezne vaje. Tu bi bilo priporočati malo več elegancje. Od orodne telovadbe so odkorakali telovadci iz pozorišča ter se po kratkem odmoru vrnili oboroženi s sabljami in prepasani z dvobarvnimi trakovi. Že pri vstopu v dvorano je pozdravilo telovadce občinstvo z burnim aplavzom. Iz nastopa sta se razvila dva kroga, stoječa si nasproti, godba zaigra, sablje zažvenketajo in igra se sabljaška igra »Moreška«, ki je najlepša točka programa. Točka za točko se je vršila s smelo sigurnostjo. Pri vsaki točki si je dalo občinstvo duška z gromovitim aplavzom, saj mu je bil ta nastop povsem nov. Po kratkem rajalnem odhodu se je končala javna telovadba.

Po telovadbi se je razvila raznovrstna zabava združena z petjem, godbo in srečolovom. Krasno je odmevala po dvorani med drugimi tudi naša »Orlovska himna«, katero je prvič zapel naš vrli pevski zbor. Nato v imenu Orla pozdravi navzoče predsednik br. Karol Treven ter se zahvali za obilno udeležbo, enako se zahvali gg. pevcem ter gg. pevkam za izkazano požrtvovalnost, ker so sodelovali pri veselici pod marljivim vodstvom g. Josipa Grudna, ter društvemu orkestru, ki je ta večer neprenehoma zabaval naše društvениke. Zahvali se obenem našemu vrlemu bratu Ivanu Vidmarju za njegovo marljivo delovanje v odseku, ker odide v službo v Logatec, ter izraža željo, naj bi tudi v bodoče tako vestno deloval v novem kraju. Dalje se imamo zahvaliti ljubljanskemu Orlu, ker nam je posodil sablje, da smo lahko izvedli točko »moreško«. Hvala pa tudi vsem tistim, ki so količkaj pripomogli, da je naša prireditev tako lepo uspela.

Mi telovadci pa smo videli napredek pri nedeljskem nastopu, in ta napredek naj nas spodbuja do vedno novih napredkov. Vztrajajmo na začrtani poti, ne glejmo na desno ne na levo, ampak naprej do naših vzvišenih ciljev! Poleg telovadbe pa ne smemo zanemarjati naših predavanj, ki so velezanimiva, poučna ter vsakemu potrebna. Torej, bratje, redno k telovadbi, redno k predavanju, da se izpolni nad nami besede pesnika:

Telesa moč, duha krepost —
To vzor je lep tvoj — mladost.

Spodnja Idrija. Dne 9. januarja 1910 je imel naš odsek svoj redni letni občni zbor, o katerem naj podam kratko poročilo: Najprvo je br. predsednik oziroma župni upravitelj v kratkih jedrnatih besedah pozdravil navzoče ter nekoliko pojasnil odsekovno delovanje v preteklem letu. Iz načelnikovega poročila smo izvedeli, da je imel odsek v pretečenem letu 98krat telovadbo, udeležencev je bilo 686, povprečno torej vsako uro 7 telovadcev. Orodje imamo ročke in bradljo. Tudi poročilo tajnika, blagajnika in podnačelnika, vaditelja naraščaja je bilo zanimivo poslušati. Volitev odbora se je vršila tajno. Za pred-

sednika je bil izvoljen br. Ivan Mrak, župni upravitelj, za podpredsednika br. J. Zonta, za načelnika br. J. Pirihi, za podnačelnika br. L. Bavdaž, za tajnika br. J. Lampe, za blagajnika br. A. Skvarča. Predsednik je končno zahvalil navzoče za obilno udeležbo in temu je sledila živahna debata, pri kateri smo mnogo dobrega sklenili.

Sedaj v novem letu imamo redno vsakih štiri najst dni odborovo sejo, vsak teden telovadbo dvakrat, kakor tudi izobraževalno šolo vsak teden enkrat. Vsak drugi teden nas poučuje gospod nadučitelj Janko Bajec v vseh panogah, katere so katoliškim mladeničem potrebne, za kar mu najprisrčnejša hvala, le škoda, da koncem svečana odhaja od nas; prestavljen je namreč v St. Vid nad Ljubljano. Bog daj, da bi tudi tam doli še mnogo let deloval v naših društvih. Bog ga živi! Na tem mestu naj tudi našim dekletom iz »Dekliške zveze« izrečem prisrčno zahvalo, ker so nam v minolem letu zmikom požrtvovalno pomagale pri naših prireditvah. Vam, dragi bratje Orli, pa zakličem: Krepko, neustrašeno naprej do cilja, ki nas privede v srečnejšo bodočnost! Na zdar!

Kamnik.

Kamnik. Naš Orel je priredil dne 14. novembra 1909 odhodnico z bakljado bratu kaplanu Janko Jovanu, ki je odšel na novo službo v Ljubljano. Brat Jovan je bil od ustanovitve do odhoda vnet in delaven član Orla, ki je pri vsaki priliki z veseljem pristopil Orlu na pomoč. Marsikaj koristnega se je storilo po njegovem nasvetu. Ob šestih zvečer je odkorakala četa 34 Orlov v kroju, številni naraščaj z godbo na čelu iz Kamniškega doma pred kaplanijo, kjer so mu pevci zapeli par pesmi v slovo. V imenu Orla sta se mu zahvalila predsednik br. Anton Maier in načelnik br. Mihael Kladnik. Bratu Jovanu tem potom še enkrat iskrena hvala. Da je ta nastop jezil naše nasprotnike, je lahko umljivo. Duška svoji jezi so dali z žvižganjem in zabavljanjem, kar je pri njih že v navadi, za kar se seveda ni nihče zmenil. Na Svetih treh kraljev dan so pri igri »Strahomir« nastopili skoro sami Orli igravci. Vse vloge so bile v dobrih rokah ter je vse zelo častno izpadlo. Velika dvorana je bila natlačeno polna. V kratkem se prizori igra, namenjena v prid Orla.

Dne 8. in 9. prosinca t. l. se je pa vršil mladeniški tečaj okrožja Orlov, katerega sta vodila okr. načelnik br. Ivan Stercin in okrožni podnačelnik br. Mihael Kladnik. Prvi je poučeval redovne in proste vaje, drugi pa orodno telovadbo. S predavanjem nam je zopet postregel č. g. dr. Guido Rant, za kar mu iskrena hvala! Tečaj se je vršil v najlepšem redu ter z najboljšimi uspehi. Po tečaju se je vršila javna telovadba, katero je vodil kamniški načelnik br. Mihael Kladnik. Po rajalnem nastopu so se izvajale vse štiri nove proste vaje z največjo gibčnostjo ter so se gledalcem zelo dopadle. Nato je nastopilo osem kamniških Orlov na drogu ter na bradlji in osem kamniških in komendskih samo na bradlji. Težke vaje na drogu in bradlji so se telovadile z lahkoto in eleganco. Veletoci, mrtvaški odskok, ročne stoje itd. so gledalcem zelo ugajale ter so se vsi čudili nad velikim napredkom kamniških Orlov. Pred dobrim pol letom so se telovadile še same lahke vaje, a sedaj po večini težke, toda lepo izvršene, kljub temu da so bili telovadci utrujeni od dvadnevne tečaja, pri katerem so tudi sodelovali. Nato se je vršila dvakrat skupina na drogu. Po govoru dekana in deželnega poslanca g. Ivana Lavenčiča, ki je častital telovadcem na lepih uspehih in zlasti pohvalil br. Kladnika, Janežiča, Vidmarja, Štruklja in Klemenca, odkorakajo telovadci v rajalnem pohodu iz dvorane.

Upam, da se bomo še večkrat oglasili v »Mladosti« ter poročali o naših prireditvah, kar se je sedaj pripetilo. Pripravljamo se za javne nastope, katerih bode spomladi precej. Telovadbo obiskuje redno nad 25 telovadcev, čeprav imajo nekateri celo

uro hoda. a so kljub temu zelo redni. Čast jim! Izgubili smo dobrega telovadca in trobentača br. Fr. Strukelja, ki je odšel v Ljubljano ter bode gotovo pristopil ondi k Orlom. Spomladi si še nekaj članov nabavi kroje, da nas bode gotovo nad 40 Orlov v kroju. Takrat pokažemo javno, kaj znamo in koliko nas je. Privabimo gotovo še precej fantov in mož, da pristopijo k Orlu. Do tedaj pa Vam kličem vsem prisrčni bratski: Na zdar!

Mekinje. Napravili smo si lep drog, ki ga nam je preskrbel trgovec Fr. Stupica v Ljubljani. Začeli smo z naraščanjem, ki šteje sedaj 36 članov. Dečki se pridno vadijo. To vam je življenje. Tudi odrasli Orli kažejo mnogo veselja in spretnosti do telovadbe. Dne 27. januarja je lepo predaval v odseku predsednik Orlov br. dr. Lovro Pogačnik. Dne 7. februarja se je izvršila revizija, ki je dobro izpadla. Okrožna seja Orlov kamniškega okraja se bo vršila pri nas dne 20. februarja ob 4. uri popoldne. Pred to sejo bo ob 3. uri predaval v odseku gospod dr. Guido Rant. Ker blagajnik večkrat toži o suši v orlovi blagajni — saj ni čuda, ker je začetnih stroškov mnogo — je odbor naših Orlov sklenil prirediti dne 27. februarja ob pol 4. uri popoldne veliko znamenito narodno igro v 4. dejanjih (in 8. slikah): Moč resnice in pravice ali Andrija Grča. Dejanje se vrši v hrvatski vojaški granici v prošlem stoletju. Igra vsebuje mnogo krasnih, pretresljivih prizorov; tragično dejanje omilita 2 ulogi, ki ste polni živega, zdravega humorja. Bratje Orli in vsi naši prijatelji iz okolice, aigirajte, da bo udeležba obilna! Gledalci bodo imeli dušni vžitek in korist, vrli blagajnik naših Orlov pa se bo oddahnil. Na svidenje pri igri!

Vič.

Vič-Glince. Dolgo časa smo molčali, a sedaj poročamo nekoliko več. Z zanimanjem beremo v vsaki številki »Mladosti«, kako Orli vedno bolj razprostirajo svoja mogočna krila po slovenski zemlji. Povsod je življenje, povsod se dela s podvojenimi silami. Tudi pri nas nismo zadnji in s ponosom lahko govorimo o svojem napredku v preteklem letu. To je pokazal občni zbor našega odseka dne 19. januarja 1910, o katerem naj sledi kratko poročilo.

Brat predsednik pozdravi vse brate telovadce in podporne člane, se jim zahvali za obilno udeležbo in tvori zborovanje. Po kratkem poročilu brata blagajnika, čegar blagajna kaže ob koncu leta 6 K 5 h prebitka, poroča brat tajnik o delovanju odseka. Odsek je imel v preteklem letu en redni, en izredni občni zbor in 12 rednih odborovih sej. Priredil je v zimski sezoni 25 mladeniških večerov, katere je do prihoda br. Teodora z vso vnemo in požrtvovalnostjo vodil br. Terseglav, za kar mu občni zbor izreka najprisrčnejšo zahvalo. V odseku se je izvršila v preteklem letu Zvezina revizija. Priredil je tudi devet izletov: Na Dobrovo z ustanovitvijo tamošnjega odseka, na Šmarno goro, na Rožnik, v Šmartno pod Šmarno goro združen z javno telovadbo, v Borovnico, na Ježico, v Šmartno pri Litiji, v Kamnik združen z javno telovadbo, pri kateri je telovadilo 14 odsekovih članov, in na Brezovico z ustanovitvijo tamošnjega odseka. Zastopan je bil odsek tudi pri javnih tečajih in shodih. En član se je udeležil mladeniškega tečaja v Ljubljani od 8. do 13. februarja, ter sedem članov drugotedskega telovadnega tečaja od 15. no 21. novembra istotam. Dva sta zastopala odsek na shodu telovadnih odsekov v Bohinju, dva pa na shodu krščansko-socialne zveze v Rožu. Odsek je samostojno uprizoril igri »Za križ in svobodo« in »Čevljar«, sodeloval pri vseh društvenih prireditvah, priredil povodom »ljudskega tabora« javno telovadbo in imel javen nastop naraščaja. Javno so nastopili odsekovi člani še pri procesiji sv. Rešnjega Telesa, pri Božjem grobu in pri birmi. — Nato sledi poročilo brata načelnika: V preteklem letu je štel odsek 35 rednih članov-telovadcev in 15 podpornih članov. Telovadilo se je

skozi celo leto 208 ur. Povprečno je obiskovalo telovadbo 15 telovadcev, torej je bilo prisotnih na leto 3120 telovadcev in ravno toliko odsotnih. Naraščaja šteje odsek 60 članov. Povprečno obiskuje telovadne ure 40 članov. Orodje ima odsek sledeče: Drog, bradljo, ki se je kupila v preteklem letu, ročko, skok, palice in praporce za naraščaj. Nato sledi volitev novega odbora po listkih, pri kateri so bili izvoljeni: Predsednik br. Val. Sever, podpredsednik br. Ivan Samotorčan, blagajnik br. Al. Rabič, njega namestnik br. Srečko Bergant, tajnik br. Teodor Tavčar, njega namestnik br. Josip Jereb, načelnik brat Fr. Drmastija, podnačelnik br. Valentin Beguš. Med slučajnostmi se je izrazila želja, naj se kmalu ustanovi samostojno viško okrožje z Dobrovo in Brezovico.

Iz teh poročil je razvidno, da je odsek tekom leta prav živahno deloval. To delo, telovadba, mladeniški večeri z najrazličnejšimi predavanji, petje, javne prireditve itd. vleče vse za dobro vnete fante k nam tako, da so naše vrste vedno večje. Ne manjka nam sedaj drugega kot društvenega doma in v njem prostorne telovadnice, pa nadejamo se, da bomo kmalu telovadili in se zbirali pod njegovo streho, zakaj priprave za to so se že pričele. Vsem bratskim odsekom naš krepki: Na zdar!

Dobrova. Kje ste vsi tisti, ki ste prerokovali našemu Orlu kratko življenje? Kje ste tisti, ki ste se že naprej veselili njegovega pogina? Saj res! Kaj treba tega Orla? Ljudi se »bega« z njim, ne vedo, pri čem so, fante se zvalja k nepotrebnemu in brezplodnemu »zviranju«, kdo bi torej ne bil vesel, če ta čudna novodobna reč zgine, v faro pa se zopet povrne stari mir? Fantje bodo zopet dolgčas pasli po gostilnah, pri premetavanju balinskih krogel, kakor prej v blaženih nepokvarjenih starih časih! Hm, pa so začeli hoditi med čudno družbo, med Orle, kaj so imeli od tega? »Sovraštvo«, »baharija«, »prevzetnost«, drugega nič. Spačili so se, da so bolj neradi jedli, »gosposki« so hoteli postati! Da, ti zlobni Orel, koliko gorja prineseš med poštene, pobožne kmečke fante! Kdo bi ne bil vesel, če se ti brž zavije tvoj hudobni vrat, če izgineš, mogoče še predno si se rodil?

Vi, vse stare lepe navade ljubeči Dobrovčani, modre so bile vaše besede, globoke misli so se zrcalile v njih; zakaj ste zdaj umolknili? Zakaj ne majate več modrih glav, vi fantje, zakaj nimate več pikrih besedi za svoje sotovariše, za našega vrlega načelnika? Utihihli ste, bili ste nespameten boj; Orel je rasel vspricho vašega boja, velik je, krepak, ne razženete ga več. Vedel je, kaj hoče, zakaj dela, za čem stremi, vi pa ste se navduševali v kupici, v prepiru, v sovraštvu, pa ste propadli, ostali ste daleč daleč za nami! In sedaj ste tiho, Orel pa ima veljavo, gledate njegove prireditve in nimate več besed.

Saj ste videli na pustno nedeljo, ali vam ni priredil Orel prav prijetno zabavo? Videli ste prej njegovo delo, njegove priprave, kako vstrajno se je trudil, da bi podal po svojih skromnih močeh nekaj lepega, kar bi blažilo srce njemu in drugim. Vsi igralci so prvič nastopili, vendar ste morali občudovati njihov nastop. Naj omenim berača Coteljčka, vaškega župana, pravi tip resnega, izkušnega moža, in ubogega Stefana, od lastnega očeta prokletega? Ali bi se mogel bolje poglobiti v svojo vlogo? Tudi ostali igralci so bili vsi na mestu. Čast takemu delu, fantje, Dobrova vas želi kmalu zopet videti! Naprej torej, po začetni poti! Hvala tudi vrlim cerkvenim pevcem in pevkom, da vedno tako radi olepšajo naše prireditve s svoji mmilim petjem!

V nedeljo po predstavi se je naš Orel z žalostjo poslovil od priljubljenega in delavnega podpredsednika organista Pavla Jermana. Kakih šest let je živel med nami, vedno na svojem mestu, tako da je naše cerkveno petje slovelo daleč okoli. Tudi za društveno življenje si skoro ne moremo želeti bolj vnetega delavca kot je bil naš Pavle. Orli so še mnogo pričakovali od njega, zato je bilo slovo težko. Kličemo mu pa: Bog plačaj tvoje delo, organizacija nas bo družila vedno in poysođ! Na zdar!

Jesenice.

Jesenice. Dne 23. januarja t. l. je imel naš telovadni odsek Orel skupno s »Katol. del. društvom« svoj redni letni občni zbor. Iz tajnikovega poročila posnamemo sledeče: Odsekov odbor je imel v letu 1909 16 sej, vaditeljski pa 5; odsek je priredil dve javni telovadbi: eno na Javorniku, kjer je nastopilo 20 izbranih telovadcev, svirala je savska delavska godba, drugo pa na Savi v zvezi s srečolovom ob priliki odhoda načelnika, podnačelnika in dveh telovadcev k vojakom. Pri tej telovadbi je nastopil tudi naraščaj — 30 dečkov s praporcei in sviral je društveni orkester. Isti dan je bil v »Delavskem domu« poslovilni večer od fantov, ki so morali k vojakom. Telovadcev je bilo koncem leta 1909 36 rednih in 76 dečkov naraščaja; telovadili so redni člani 73 ur povprečno po 20 na uro. Odsek se je udeleževal pridno društvenih predavanj, ki jih je bilo vseh 8, priredil je 25. aprila mladeniški sestanek gorenjskih odsekov, pridno sodeloval pri predstavah in napravil šestkrat izlet.

Na občnem zboru se je za leto 1910 izvolil novi odbor tako-le: Predsednik dr. Ivan Krivec, načelnik br. Fran Zen, podnačelnik br. Alojzij Brezar, tajnik br. Peter Novak, blagajnik br. Anton Bogataj, vadiatelj bratje Nikolaj Bernard, Anton Pekon in Jože Snedič.

Dozdaj je bil v našem okrožju samo naš odsek. Zato je bil odsekov odbor obenem tudi odbor za okrožje. Ker se je pa ustanovil telovadni odsek tudi na bližnji Koroški Beli, ki spada v naše okrožje, zato se bo izvolil in konstituiral v najkrajšem času za oba odseka okrožni odbor, katerega prva naloga bo, da priredi skupno javno telovadbo in pa mladeniški tečaj.

Reči moramo, da naši fantje splošno zasebno in javno povoljno nastopajo, in želeli je le, da bi se svojega odseka in »Katol. del. društva« vedno tako goreče in navdušeno oklepali. Pri nas, bi rekel, je to v nekem oziru lažje, zlasti za fanta, ki nekoliko misli in prevdara. Naše sokolstvo namreč s svojimi nastopi tako jasno kaže, kam pripelje človeka življenje brez ciljev in vere, da se mora vsak pameten in razsoden človek s studom proč obrniti. Na drugi strani seveda marsikaterega vedno napadanje in sramotenje plaši, da si ne upa stopiti v naše vrste. Fantje-telovadci, bodite vedno taki, da bo mogel predsednik na vsakem letnem občnem zboru povdarjati, kar je povdarjal letos: »Odkrito povem, da se ne sramujem z našimi fanti nikjer nastopiti in prepričan sem, da so toliko olikani in nase ponosni, da bi znali povsod in vselej pravo zadeti!«

Koroška Bela-Javornik. Naš telovadni odsek je imel 26. decembra občni zbor skupno z izobraževalnim društvom. Iz odborovega poročila posnamemo: Odsek se dobro razvija. V poletnem času se je odsek posvetil posebno tehničnemu delu, ker smo navezani na lepo vreme in moramo telovaditi na prostem zaradi pomanjkanja prostorov. V zimski dobi pa je stopil v ospredje bolj organizatorični del, če tudi se telovadba ne zanemarja. Vsako sredo zvečer imamo mladeniški večer, pri katerem nastopajo fantje z raznimi deklamacijami, da se tako pripravljajo za javne nastope. Poleg deklamacij so pogovori o raznih drugih premetih. Ob nedeljah imamo predavanje, ako nas ne ovira telovadba. V zimski dobi hodimo telovaditi na Jesenice. Ondotni odbor »Katol. delavskega društva« nam je namreč iz posebne prijaznosti dovolil, da smemo hoditi vsak teden trikrat telovaditi v »Delavski dom«. Naj bo odboru izrečena na tem mestu javna zahvala.

Odsek se je pridno udeleževal tudi javnih prireditvev. Dne 5. septembra je pohitel skupno z drugimi odseki po 10 članih na izlet na Brezje in k javni telovadbi v Radovljico; 3. oktobra se je udeležil javne telovadbe na Jesenicah. Mladeniškega tečaja se je udeležil en član, občnega zbora pa šest članov. Dne 13. decembra se je poklonil odsek preblaženi Devici Mariji s skupnim Svetim Obhajilom. Kako so

bili stariši veseli, ko so videli svoje sinove pri mizi Gospodovi. Le tako naprej! Na ta način boste najbolj škodovali svojim nasprotnikom.

Za predsednika je bil zopet izvoljen br. Lavrenc Rajnhart in za načelnika br. Janko Klinar. — Za »Mladost« se je tudi dobro agitiralo. Dočim je imela »Mladost« v pretečenem letu samo devet naročnikov, jih ima sedaj 27. Zadnji čas so nekateri omahljivci pokazali hrbet našemu odseku. Toda to mu ne bo škodovalo, saj je boljše, da nergačev ni v odseku, ker so ravno ti posameznim odsekom v največjo škodo. Kar pa vas je trdnih in značajnih, pa brez strahu pogumno naprej do svojega cilja! Na zdar!

Krka.

Ambrus. Naš telovadni odsek se pridno razvija in stalno napreduje. Nad trinajst bratov se udeležuje pridno in redno telovadbe, ki se vrši trikrat na teden, in sicer v nedeljo po popoldanski službi božji za oddaljene, v torek in petek zvečer pa za bližnje. Na »Mladost« je naročenih deset. Dne 2. januarja je imel odsek svoj občni zbor, na katerem se je izvolil odbor, in sicer: za predsednika je bil soglasno izvoljen g. Henrik Lobe, za načelnika Jožef Hočevar, za blagajnika Alojzij Hrovat, za tajnika Janez Šinkovic. V kratkem si ustanovimo tudi naraščaj. Le vrlo narej za probujo našega naroda in naše mladine! Na zdar!

Cirknica.

Cerknica. Prvi občni zbor cerkniškega Orla se je vršil na Svečnico v dvorani Hranilnice n posojilnice. Poročilo tajnika: Odsek smo ustanovili 10. januarja 1909 s pristopom 26 rednih članov in 22 naraščaja. Sedaj sta dva pri vojakih, 4 so šli v Ameriko. Da se izobrazimo, šla sta 2 v Ljubljano februarja, jeseni pa 3. Krojev imamo 24. Rogov 4. V kroju smo se udeležili dvakrat procesije, 8. decembra pa skupnega sv. obhajila. Vsi skupaj smo se udeležili ustanovnih shodov Orla v Grahovem, Begunjah in na Rakeku. V Vipavi nas je bilo 14, pri javni telovadbi v Kamniku 4. Dobili smo telovadnico in telovadno orodje s Češkega. Po krivdi udov požarne brambe je nastalo nasprotje med njo in Orli, ki še sedaj ni rešeno. — Br. blagajnik je podrobno poročal o prejemkih in izdatkih. Novo orodje in ureditev telovadnice je stalo precej, zato ima odsek še nekaj dolga. Prometa je bilo 4052 K 54 vin. Br. načelnik naglašá nekatere nedostatke radi telovadbe, ki jih je treba v bodoče odstraniti. Nato je br. načelnik spodbudno predaval o ciljih in namenih Orla. Sledi volitev odbora po listih. Izvoljen je naslednji odbor: Jernej Podbevšek, predsednik; Jož. Udovč, načelnik; J. Petrovčič, tajnik; Al. Bajc, podnačelnik; Edv. Kušljan, blagajnik; Leop. Kušljan, blagajnikov namestnik; Jož. Urbas, tajnikov namestnik. Nato zaključil po hodrilnih besedah brat predsednik shod. Na zdar!

Vipava.

Šturije. Zopet se oglašamo. Dne 26. decembra lanskega leta smo imeli pri nas drugi občni zbor, o katerem vam podajam kratko poročilo. Brat predsednik Iv. Kromar pozdravi vse brate telovadce, se zahvali za obilno udeležbo in otvori občni zbor. Nato poroča br. tajnik: Telovadni odsek Orel je štel začetkom leta 18 telovadcev in enega podpornega člana, koncem leta pa 23 telovadcev in dva podporna člana. Predavanja smo imeli v zimski sezoni vsak ponedeljek in obenem tudi odborovo sejo. Vseh odborovih sej je bilo 12. Posebno se moramo zahvaliti za predavanja br. predsedniku Iv. Kromarju, kateri je duša našemu odseku. Prosimo ga, da bi nam ostal vedno naklonjen ter mu kličemo iz bratskih src: Bog ga živi! — Nato poroča brat na-

čelnik, oziroma podnačelnik: V pretečenem letu smo imeli 60 telovadnih ur, telovadilo je 600 telovadcev, torej povprečno 9 telovadcev na uro, kaže pa statistika, da le od meseca avgusta naprej. Pri javnih telovadbah je odsek nastopil v Vipavi z 18 telovadci, 8. avgusta v Kamniku s 3. telovadci, 22. avgusta v Mirni z 8. telovadci, v Št. Vidu pri Vipavi z 8. telovadci, v Št. Vidu pri Vipavi z 18. telovadci. — Blagajnik poroča, da so telovadne obleke plačane in da ima 43 kron že za uniforme. Odsek ima dolga 150 kron. Zahvalimo se posebno šturski Hranilnici in posojilnici, katera nam stoji vedno na strani. Nato sledi volitev odbora; bili so izvoljeni: br. Ivan Kroman, predsednik, br. Fr. Marc, tajnik, br. Jož. Walič, namestnik, br. Miha Fegec, blagajnik, br. Franc Bagatelj, načelnik, br. Fr. Toplikar podnačelnik, odbornikom sta bila izvoljena brata Franc Lokar in Franc Breclj. Sklenili smo tudi, da si naravimo kroj in bradljo. Vsi predlogi so bili sprejeti. Nato predsednik zaključi občni zbor. — Naši nasprotniki nas gledajo po strani, češ, kaj bodo tile farški soldati, saj ko dorastejo bodo imeli vso drugo pamet. Toda povemo jim, da se jim ne bo nikoli ta želja izpolnila, kajti mi ostanemo Orli, glasniki značajnosti, omike in vere. Zato pustimo naše nasprotnike in gremo naprej, ne gledamo ne na desno ne na levo, da le pridemo do svojih ciljev! Povemo samo to, da predno bo 5 let, bo naša vas vsa drugačna, in Orel bode zmagal. Na zdar!

Sv. Križ. Naša četa narašča. Pri seji dne 21. februarja smo sprejeli 14 novih članov, vsi iz Malega Mraševega. Križevski odsek je razdeljen v štiri oddelke, in sicer: domačih je 8, bušeški pododsek jih šteje 16, mraševski oddelek 14, dobavski pa 5 članov. Rednih članov netelovadcev je 7, podpornih pa 14; naraščaja imamo 22 dečkov. Skupno število križevskega Orla je torej 86 članov. Žal, da za razvoj teh Orlovih čet nimamo primernih prostorov. Obeta se nam nekaj, da bi bilo le res!

Dne 6. februarja se je poročil predsednik »Izobraževalnega društva« in odbornik Orla br. Gramc Jože z Rezko Colarič. Svojemu vrlemu članu želimo: Vse najboljše! Zapustil nas je br. Klemenčič, ker se je šel učiti kovaške obrti v Celje.

Zalostno poglavje v življenju naših fantov je gotovo voglarenje ob priliki svatb. Skoro nikoli se ne neha brez tepeža ali kake druge nesreče. Nedavno je pri nas nekemu sokolu, ki je hotel pri voglarenju streljati na odhajajoče Orle, strel uskočil v levo roko tako nesrečno, da bi kmalu na mestu izkrvavel; sedaj je v bolnišnici. Ali nimate Orli tukaj lepe prilike pokazati svoje izobrazbe s tem, da se kratkoma umaknete in ne udeležite takih »podoknic«? Če se bodo potem sokoliči sami med sabo pobijali, pustimo jim to veselje, počasi jih bo morda vendarle nehalo. Na zdar!

Loški potok. V smislu našega programa skrbi naš Orel tudi za naraščaj. Malih imamo v našem krogu sedaj že 46. Redno jih telovadi 34. Ostali so v slavonskih šumah. Pri nas gredo že tako mladi po svetu, a kako živahno je pri telovadbi naraščaja! Kažejo veliko veselja. Eno uro pred časom že prosijo za ključ od telovadnice, po telovadbi se pa zopet tako težko ločijo od telovadnice. Obisk je jako reden. V zadnjem času so veliki zameti in slaba pota, v telovadnici pa se ne pozna nič. Prepočasi jim nedelja prihaja, ki jim prinese telovadno uro. Imajo tudi redno skoro vsako uro nagovor predsednika, kjer se polagoma spoznavajo z načeli naše organizacije. Ljudje nam kaj radi izročajo svoje fante. »Za vsak teden bi dal eno krono Orlu, da imajo mojega fanta pri naraščaju,« tako se je izrazil oče, ki je videl, kako lepo in skrbno se neguje njegov sin v našem krogu. Število naraščaja vedno narašča, in to nam daje najlepše nade za bodočnost našega Orla.

Gomilsko. Dne 16. januarja smo imeli svoj prvi občni zbor. Podali so točno svoja poročila tajnik, blagajnik ter načelnik. Iz njih je bilo posneti, da smo v tem kratkem času, kar smo Orla ustanovili, res lepo napredovali. Odbor za leto 1910 je sestavljen tako-le: Predsednik br. Ivan Grobelšek, namestnik br. Anton Rančigaj, tajnik br. Ivan Orožim, namestnik br. F. Orožim, blagajnik br. Fran Roldin, namestnik br. Viktor Cukala, odbornika sta brata Čulk in brat Vaš. Vaditeljski zbor ima za načelnika Maksa Cukala, za podnačelnika pa Antona Kraut.

Lep dan pa je bil za nas tudi 23. januarij. Imeli smo namreč predavanje, katerega so se udeležili tudi Orli iz Št. Jurija. Predaval je Zvezni načelnik br. Vojteh Jeločnik o pomenu telovadne organizacije. S ponosom smo zrlji na svojega poveljnika, ki se je tako navdušeno zavzemal za našo pošteno fantovsko reč. Vpliv na poslušalce je bil zares velikanski, pa tudi naš ugled se je povzdignil visoko. Neko skrivnostno navdušenje, neka tiha radost se je brala z obraza slehernemu izmed njih, ko so zapuščali našo telovadnico. Je pa tudi brat Jeločnik iz resnici govoril iz srca. Njega krasne besede bodo ostale globoko v spominu slednjemu izmed poslušalcev. Razume se, da smo po končanem predavanju napravili na čast bratoma iz LJubljan, navzoč je bil tudi blagajnik Zveze Orlov br. Zajc) malo zabavo, kjer ni manjkalo navdušenih napitnic ter lepih pesmi. Težkega srca smo se ločili od njih, ko sta se poslovila od nas. V slovo jima je zadonelo iz mnogoterih grl krepki: Na zdar!

Maribor. Poslovil se je od nas naš tako zelo priljubljeni brat načelnik in podnačelnik Zveze za Spodnje Štajersko, Josip Šiška. Težko smo se ločili, da nekateri se nismo mogli solza vzdržati. S krasnimi besedami nas je navduševal za telovadbo pri odhodnici v Narodnem domu. Brat podpredsednik mu je po lepem govoru izročil v imenu vseh telovadcev za njegov trud in blagosrčnost v spomin malo darilce, pisalno orodje. Posebno pa nas je potem bodril k nadaljnjemu delu brat podnačelnik Zvonimir Zorko, ki bo vodil odsek do obnega zbora. Upamo, da se naš dragi brat načelnik zopet vrne in nas vodi po začrtani poti dalje. Na zdar!

Celovec. Naše katoliško slovensko mladeniško društvo »Zora« je priredilo v nedeljo, dne 6. t. m., svoj redni sestanek, ki se vrši vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu. Navzočih je bilo 24 članov, ki so pazljivo poslušali govornika, ki je govoril o socialni demokraciji, kako je nastala in kakšen program ima. Sklenilo se je, nekatero najbolj sposobne člane izobraziti in vzgojiti za govornike, tako da ne bo ležalo vse breme na enemu govorniku. V nedeljo, dne 13. t. m., bomo začeli z telovadbo, katero bo vodil gospod Bramor. Sklenilo se je tudi primerno dopisovati za »Mladost«. Prihodnjič kaj več. Na zdar!

Šent Florian. Čeprav se poredkoma v »Mladosti« oglašamo, se vendar dobro gibljemo. 20. novembra smo imeli občni zbor Orla. Udeležil se ga je tudi br. Kremžar iz Gorice in je ob tej priliki vneto navduševal brate za nadaljnje delo. Za predsednika je bil nato izvoljen Štefan Bajt, za podpredsednika Jožef Hledé, za načelnika Karol Terčič, za odbornike Anton Hledé, Jožef Maruš, Vincenc Paljevic, Franc Bratuš, Anton Hravnar, za blagajnika Franc Bratuš in za tajnika Sebastijan Hledé. — Dne 8. decembra smo na Marijin praznik šli skupno k sv. obhajilu. Bil je ta dan zelo lep, ko smo uniformirani korakali k sveti maši. Mladeniči, ki telovadijo na drogu, hodijo redno k vajam, čez teden in ob nedeljah po šmarnicah. Težko pričakujemo tudi novih prostih vaj, ker pri nas se po zimi da veliko narediti, spomladi, ko je delo, le malo, kajti člani imajo daleč hoditi. Na zdar!